

Viering 25 februari 2024

De weg naar binnen

Ruth van der Vliet

Lezingen

Genesis 22:1-18

Markus 9:2-10

Overweging

Vandaag worden we twee keer meegenomen de berg op.

We gaan eerst mee met Abraham en Izak. In dat ingrijpende verhaal. Toch? Wat wil dit verhaal ons vertellen?

Het verhaal speelt zich af in een tijd waarin er nog kindoffers gedaan werden door de omringende volken van Israël, om hun goden te behagen. Maar de God van Israël is heel duidelijk over kindoffers. Hij verbiedt het, het is hem een gruwel. Waarom dan toch deze opdracht aan Abraham?

Het verhaal wil ons een inkijk geven in die God van Abraham, die zich onderscheidt van de andere goden. Abraham lijkt het te beseffen. Dat zien we aan zijn reactie. Hij protesteert niet. Hij zegt: 'Hineni', 'hier ben ik'. Een gewone, alledaagse reactie. Als een instemmend knikken. Het woord 'instemming' of 'knikken' is in het Latijn van hetzelfde woord als 'godheid' afgeleid. Het lijkt hier wel een verbond tussen Abraham en God. Een goddelijke knik van beide kanten.

Laten we vooral luisteraars zijn bij dit verhaal.

Vader en zoon gaan op weg. Ze lopen 3 dagen, wat een tijd betekent van omkeer.

Als luisteraars maken we die ommekeer ook mee. Er zijn een paar momenten in het verhaal dat we de oren spitsen. Dat gebeurt al snel. Want wat zegt Abraham tegen de knechten? We komen terug. We. Samen. Wij, als hedendaagse luisteraars, zaten op scherp bij het begin van het verhaal, bij de opdracht om je kind te offeren. Maar de luisteraars van toen zaten pas op dit punt met open oren. We komen terug. Hoezo?

Nog een ander moment: als Izak vraagt wat het offer wordt, zegt Abraham: God zelf zal voorzien. Dit is voor de luisteraars een nieuw en verrassend antwoord, want een afgod voorziet niet, die nam alleen maar.

En dan, uiteindelijk, houdt God het offer tegen. Nú kijken de luisteraars pas echt op. Dat zouden andere goden nooit doen, een offer tegenhouden.

Wij gaan met Abraham en Izak weer mee terug, de berg af, met een verwonderd gevoel over deze God, die voorziet, en geeft en zegent. En die belooft dat het nog maar net is begonnen.

En dat gevoel, het gevoel van verwondering, dáár is de tweede berg. We hebben een vermoeden gekregen, even is het waar. Er is een vonk van het wordende licht. De weg naar binnen valt samen met de weg naar boven. Dit gaat voorbij het weten, voorbij het ego. Dit gaat over spirituele ervaringen. Ervaringen van eenheid, van samenvallen, waar je innerlijke ruimte zich opent. Het gevoel dat, hoe dan ook, alles goed is.

Het zijn momenten die niet in woorden zijn te vatten. Toch zoeken we naar taal, taal die spreekt over onze ziel. We zoeken naar ons eigen verhaal.

Het verhaal hier verteld over een bijzondere ontmoeting. Een onverwachte mystieke gemeenschap. We krijgen iets te zien van achter het zichtbare. We komen in de sfeer van God.

We zien Jezus met Mozes en Elia. Waren die twee voor hem belangrijk? Was het omdat zowel Mozes als Elia ooit persoonlijk met God gesproken hadden?

Staan zij symbool voor de wet en de profeten?

Hoe dan ook, zij zijn hier als visionaire getuigen. En wij staan er ook bij, wij zien het, we 'schouwen'. Een schouwende mens kijkt zonder oordeel. En voelt geen opdracht, maar eerder verwondering. En is gevoelig gemaakt voor het ik & jij.

Jezus staat daar als verlicht mens. Het licht van de goddelijke essentie. Jezus en God delen dezelfde essentie. Maar dit verhaal gaat ook over ons, over een lichtende werkelijkheid die in ons leeft. Jezus noemde zichzelf het licht van de wereld, maar hij noemde ons ook het licht. Als we de weg naar binnen gaan, zullen we die vonk ontdekken. Dat goddelijke licht. We ontdekken het in onszelf, in elkaar, in een woord, een lied, een ontmoeting. Waar werd jij aangedaan door dat licht?

We gaan weer de berg af. We kunnen niet blijven. Die bijzondere spirituele momenten, we willen ze graag vasthouden. Maar het zijn momenten. We gaan weer naar beneden, naar onze verantwoordelijkheden, naar alles wat nog moet gebeuren. Weer naar beneden, naar de gebrokenheid van de wereld, naar onze stille strijd. Weer naar beneden om de wereld mee vorm te geven, om elkaar uit de schaduw te halen.

Maar de vonk van het wordende licht nemen we mee. Als een vergezicht in deze tijd.